

REVISORSEXAMEN
Del II

Maj 2010

© Revisorsnämnden 2010

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum: 26 maj 2010
Skrivtid: 2 x 4,5 timmar, varav 4,5 timmar för del II
Krav för godkänt resultat: 75 poäng av 100 utan några särskilda krav på fördelning av poäng på olika uppgifter

Hjälpmedel

Alla hjälpmedel är tillåtna, med följande undantag:

- All uppkoppling mot t ex Internet, servrar eller liknande är förbjudet
- All kommunikation med andra personer är förbjudet

Rekommenderat arbetsätt

Förutsättningarna för godkänt resultat förbättras av ett strukturerat tillvägagångssätt vid genomförandet av provet. Det är av särskild vikt att:

- använda tillräckligt med tid för inläsning av praktikfallen
- fördela tiden utifrån varje uppgifts svårighetsgrad och poängtal
- beakta att frågeställningen kan inrymma många aspekter och ämnesområden

Utformning av svar

Du lämnar alltid dina svar i egenskap av godkänd revisor. Vid avgivande av svar bör du:

- svara på ett strukturerat sätt med tydligt och korrekt språk
- ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar
- markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa

För de fall någon uppgift är oklar finns möjlighet för provvakten att kontakta provkonstruktören för eventuellt förtydligande.

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller utskrifter från PC, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan – beroende på motiveringar – också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift – eller deluppgift – bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fyra poäng:

Poängsättningen innebär följande:

- 4 p – Bra svar
- 3 p – Tillfredsställande svar
- 2 p – Vissa brister
- 1 p – Stora brister
- 0 p – Uteblivet eller felaktigt svar

Uppgift 3	Brabami AB	Poäng
	Deluppgift 3.1	6
	Deluppgift 3.2	4
	Deluppgift 3.3	12
	Deluppgift 3.4	<u>4</u>
Summa		26

Uppgift 4	Shatter AB	Poäng
	Deluppgift 4.1	6
	Deluppgift 4.2	6
	Deluppgift 4.3	6
	Deluppgift 4.4	<u>6</u>
Summa		24

Lycka till!

3. Brabami AB (26 poäng)

Bakgrund

Brabami är en mindre koncern som omsatte 46 Mkr under 2009. Bolaget har varit i en expansionsfas och omsättningen har ökat med ca 15 % per år fram till 2009. Brabami är underleverantör till bilindustrin och problemen i denna har lett till en minskad tillväxttakt under 2009. Genom att snabbt anpassa kostnadsbilden har Brabami, trots vissa kundförluster, i stort sett kunnat upprätthålla sin tidigare vinstmarginal på 5 % under 2009 och resultat efter skatt uppgår till 1,8 Mkr. Bolaget har ca 30 anställda i Sverige och utomlands.

Bolaget har tre ägare, samtliga är verksamma i bolaget. VD är Maria Svensson och ekonomiansvarig är Per Nilsson. Din byrå biträder bolaget med den löpande bokföringen. Bolagets bank kräver att de ska upprätta en koncernredovisning då Brabami äger flera dotterbolag och konsolideringen underlättar överblicken.

Räkenskapsår är kalenderår och bolaget tillämpar BFNAR (ej K2) i sin redovisning.

Du är huvudansvarig revisor i Brabami sedan årsstämman 2008.

Deluppgift 3.1

I samband med revisionen har ett antal frågeställningar dykt upp som Per vill ha hjälp med att reda ut:

- a) I bokslutet per 31 december 2008 visade ett dotterbolag sämre resultatutveckling än väntat och därför gjordes det i moderbolaget en nedskrivning av aktier i dotterbolag. Även koncerngoodwill hänförlig till detta dotterbolag skrevs ned. Dotterbolaget har under 2009 visat sig överträffa alla förväntningar och Brabami anser med facit i hand att nedskrivningen av dotterbolagsaktier och koncerngoodwill var obefogad. Kan nedskrivningarna av värdet på dotterbolagsaktier respektive koncerngoodwill återföras?
- b) Bolaget har en tvist med ett externt bolag som man tidigare delat lokaler med. Tvisten gäller hyra för dessa lokaler som det andra bolaget fortsätter att fakturera. Något skriftligt avtal avseende hyresförhållandet har inte upprättats, Brabami har dock skriftligen meddelat det andra bolaget att de inte avsåg att nyttja lokalerna efter den 31 december 2008. Bolagets jurist är involverad. Bolaget frågar dig vad de ska göra med de ur deras synvinkel oriktiga fakturorna, måste de bokföras löpande och hur ska de hanteras i bokslutet?
- c) Brabamis resultat har belastats av för dem ovanligt stora kundförluster på grund av att vissa kunder drabbats hårt av konjunkturen. Bolaget tycker att resultatet för verksamheten blir missvisande och frågar dig om det finns något sätt att redovisa de ur deras synvinkel onormala posterna i resultaträkningen, t ex genom att lägga kundförlusterna på en egen rad och sedan redovisa resultatet före respektive efter extraordinära eller jämförelsestörande poster?

Uppgift (6 p)

Vad svarar du Per på ovanstående frågeställningar?

Deluppgift 3.2

En apportemission kommer att genomföras för att ta in ytterligare en delägare i verksamheten. Den tillskjutna apportegendomen består av del av den rörelse som den tilltänkta delägaren bedriver och som är likartad Brabamis. Inledningsvis har en extern värdering erhållits som bekräftar värdet på egendomen. Denna värdering är utförd av en systerdotter till den blivande delägaren och en kollega till henne som också undertecknat värderingsintyget. Systerdottern arbetar hos en av dina konkurrenters Corporate Finance-avdelningar. Bolaget har även begärt en "second opinion" från en annan likaledes seriös aktör.

Uppgift (4 p)

Hur ska du granska apportemissionen, vad är syftet med ditt eller dina yttranden och vilken information ska ingå?

Deluppgift 3.3

Du har i början av maj avslutat granskningen av bolaget för räkenskapsåret 2009 och ett fåtal frågeställningar kvarstår. Du överväger nu hur du ska hantera dessa frågeställningar i samband med att du ska utforma revisionsberättelsen:

- a) Under revisionen har det framkommit att i samband med julfesten 2009 på Solvalla har VD spelat på trav för bolagets pengar. Insatsen var ca 200 tkr och vinsterna uppgick till ca 400 tkr, netto en förtjänst på 200 tkr. VD satte in 400 tkr på bolagets bankkonto dagen efter Solvallabesöket.
- b) VD har under året fått förskott på lön samt förskott för utlägg och utgifter i samband med utförande av uppdrag. Redovisningen av utgifterna har dröjt, ibland upp till ett halvår, och oredovisat belopp har vid något tillfälle uppgått till 150 tkr. Beloppet har aldrig reglerats fullständigt och vid årets utgång uppgår oredovisat belopp till 94 tkr varav en del avser förskott på lön sedan flera månader tillbaka. I början av januari lämnar VD in en fullständig redovisning för sina utlägg till ekonomiansvarig och reglerar även övriga mellanhavanden.
- c) Ditt team har noterat att kundfordringar förfallna mer än 90 dagar per 31 december 2009 har ökat kraftigt. Detta gäller fram för allt Twillx AB, en kund till Brabami AB sedan många år. Den utestående fordran uppgår till 2,3 Mkr varav 2,1 Mkr var förfallna per bokslutsdatum. Twillx betalningshistorik är sedan tidigare god, det är först under andra halvåret 2009 som de har börjat dröja med betalningarna. Inga betalningar har influtit under 2010. Brabami håller löpande kontakt med Twillx och har inte sett någon anledning till att reservera för eventuella kundförluster. Ditt team har fått fordringarna bekräftade vid saldoförfrågan tillsänd Twillx. I slutet av april får du veta att Twillx har försatts i konkurs och att fordringsägarna inte kan förvänta sig någon betalning. Brabami kommer att redovisa denna kundförlust under 2010.

Uppgift (12 p)

Redogör för dina ställningstaganden till ovanstående noteringar inför avgivandet av revisionsberättelsen för Brabami AB och utforma ett förslag till revisionsberättelse för moderbolaget och koncernen med hjälp av bilagda mall. Bortse från eventuella skatteeffekter.

Deluppgift 3.4

Din byrå har vid olika tillfällen utfört uppdrag för Brabami och det har nu uppkommit några situationer som du måste ta ställning till.

Inom kort kommer redovisningskonsulten från din byrå som biträder Brabami att gå i pension. Han kommer att ersättas av redovisningskonsulten Anna Lindfors som tillika är din kontorschef. Hon är dock inte revisor utan arbetar huvudsakligen med redovisningstjänster och skatterådgivning.

Som ett fristående rådgivningsuppdrag har din byrå för ett antal år sedan hjälpt Brabami med skatterådgivning innefattande ett komplicerat skatteupplägg. I slutet av maj 2010 framkommer det att skattemyndigheterna inte accepterar upplägget och att Brabami riskerar att drabbas av ett, i förhållande till eget kapital, betydande skattetillegg. Bolaget har nu valt att lämna in en stämmningsansökan mot din byrå för brister i rådgivningen.

Uppgift (4 p)

Ta ställning till ovanstående situationer och bedöm om de kan hota ditt oberoende i förhållande till Brabami och vilka konsekvenser det kan leda till.

4. Shatter AB (24 poäng)

Bakgrund

Shatter, verkar inom bemanningssektorn och omsätter ca 300 Mkr. Huvudkontoret finns i Stockholm, ytterligare två kontor finns i Uppsala respektive Örebro. Bolaget har haft några år med vikande omsättning, dock utan att visa negativt resultat. Shatter tycker sig nu se en vändning även om det kanske är för tidigt för att vara helt säkert.

Shatter ägs av två huvudägare, Siv Augustsson och Bertil Öst, med vardera ca 20 % av aktierna, samt av delar av personalen (ca 20 personer). VD är Nils Olsson och ekonomichef är Anita Karlsson.

Bolaget tillämpar BFNAR och räkenskapsår är kalenderår.

Du är vald revisor sedan årsstämman 2006.

Deluppgift 4.1

I ett förslag från mars 2010 föreslås att revisionsplikten ska avskaffas för vissa företag. Även om Shatter inte kommer att omfattas av revisionspliktens avskaffande så undrar Nils och Anita över vad ett avskaffande innebär för de bolag som berörs. Du inser att du som revisor måste förbereda dig för deras och även andras frågor avseende revisionspliktens avskaffande.

Uppgift (6 p)

- a) Ange sex fördelar för ett aktiebolag med att ha kvar revisionen.
- b) Beskriv för Nils och Anita vad de bolag ska göra som inte vill ha någon revision under nästa räkenskapsår

Deluppgift 4.2

En stor del av verksamheten i dotterbolagen har över tiden flyttats över till moderbolaget och det finns nu ett antal mer eller mindre vilande bolag som inte längre behövs. Försäljning av bolagen är inte ett alternativ. Koncernbidragsrätt föreligger mellan samtliga bolag.

Uppgift (6 p)

- a) Ekonomichefen Anita ber dig ange två alternativ för att avveckla de bolag som inte längre behövs i koncernen.
- b) Redogör för skillnaderna både redovisningsmässigt och skattemässigt för Shatter och dess dotterbolag mellan de två alternativen samt förklara vad som händer med bolagens förpliktelser.

Deluppgift 4.3

Styrelsen i Shatter som består av sex ledamöter, varav två är delägare och en arbetstagarrepresentant, vill att du ska hjälpa dem med viss information kring styrelser och styrelsearbete.

Uppgift (6 p)

- a) Beskriv ansvarsfördelningen inom en styrelse.
- b) Kan styrelsen delegera sina arbetsuppgifter respektive sitt ansvar inom och utanför styrelsen?
- c) Vilken ställning har arbetstagarrepresentanterna och vilka begränsningar finns i deras mandat?

Deluppgift 4.4

En av dina yngre kollegor, Tord Larsson, har blivit utsedd till huvudansvarig revisor i ett konsultbolag. Bolaget ägs av en av Shatters huvudägare. Den föregående revisorn i bolaget, som också kom från din byrå, har överlämnat revisionsdokumentationen för 2009 till Tord och de har gemensamt gått igenom den. Bolagets årsredovisningsarbete drog dock ut på tiden och den avgående revisorn hann sluta innan årsredovisningen för 2009 var upprättad för konsultbolaget.

Bolaget har haft ekonomiska bekymmer under flera år samt ansträngd likviditet och Tord ska nu granska årsredovisningen och upprätta en revisionsberättelse för räkenskapsåret 2009.

Aktiekapitalet uppgår till 1 000 tkr och resterande eget kapital till minus 1 135 tkr efter korrigeringar från revisionen. Obeskattade reserver uppgår till 100 tkr. Några övervärden finns ej. Det finns inga upplysningar i årsredovisningen kring den finansiella situationen i bolaget. Tord är osäker på vad som är kommunicerat till kunden avseende bokslutet 2009 och har inte lyckats komma i kontakt med den förre revisorn sedan han slutade. Tord har nu gjort ett utkast till revisionsberättelsen där han anmärker enligt följande "Med anledning av det redovisade kapitalet får jag fästa styrelsens uppmärksamhet på aktiebolagslagens regler om tvångslikvidation".

Uppgift (6 p)

Tord vänder sig sedan till dig för att stämma av formuleringen och diskutera sitt handlande i övrigt. Vilka råd ger du Tord?